

Бијељина град
БУДУЋНОСТИ

Bijeljina THE city
of FUTURE

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СОЦИЈАЛНОГ СТАНОВАЊА У ГРАДУ БИЈЕЉИНА (2021-2030)

Садржај:

Увод	3
1. Увод у социјално становање	4
1.1 Појам и сврха социјалног становања	5
1.2. Учесници процеса израде стратегије	8
1.3. Методологија израде стратегије	9
2. Правни основ и разлози за доношење локалне стратегије	10
3. Друштвено-економска анализа стања у Граду Бијељина	12
3.1. Основне информације о Граду Бијељина	12
3.1.1. Геостратешки положај	13
3.1.2. Становништво	13
3.1.3. Распоживи развојни ресурси	17
3.1.4. Здравствена и социјална заштита	20
4. Постојећа стамбена ситуација у Граду Бијељина	28
4.1. Анализа резултата истраживања	34
5. Swot анализа	37
6. Визија	42
7. Стратешки циљеви	43
8. Мониторинг и евалуација	44
9. Финансирање	45
10. Праћење реализације Стратегије развоја социјалног становања у Граду Бијељина	47

Увод

Социјално становање у Републици Српској је дио стамбене политике Републике Српске којим се на системски начин обезбјеђују услови за рјешавање стамбеног питања свим физичким лицима која из различитих, а првенствено економских, социјалних и здравствених разлога нису у могућности да то самостално ураде на тржишту.

Скупштина Републике Српске је донијела Закон о социјалном становању Републике Српске¹ и усвојила Стратегију развоја социјалног становања Републике Српске ради обезбјеђивања услова за одрживи развој социјалног становања у Републици Српској.

Водећи се одредбама ових докумената и чињеницом да постоји евидентан раскорак између потреба и могућности одређеног броја грађана који не могу самостално ријешити стамбено питање (млади, млади брачни парови, демобилисани борци, ратни војни инвалиди, расељена лица и друге рањиве категорије међу којима су корисници права социјалне заштите), Град Бијељина је започео процес одрживог развоја социјалног становања на локалном нивоу.

Скупштина Града Бијељина је донијела:

1. Одлуку о фонду стамбених јединица социјалног становања²,
2. Одлуку о висини закупнине за кориштење стамбених јединица социјалног становања³ и
3. Одлуку о поступку субвенционисања закупнине⁴.

Градоначелник Града Бијељина је донио:

1. Правилник о поступку додјеле стамбених јединица социјалног становања⁵ и
2. Правилник о начину управљања и одржавања стамбених јединица социјалног становања⁶.

¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 54/19

² „Службени гласник Града Бијељина“, број 24/19 и 30/20

³ „Службени гласник Града Бијељина“, број 24/19

⁴ „Службени гласник Града Бијељина“, број 24/19

⁵ „Службени гласник Града Бијељина“, број 24/19 и 3/21

⁶ „Службени гласник Града Бијељина“, број 2/20

1. Увод у социјално становање

Социјално становање у Граду Бијељина је дио стамбене политике Републике Српске, којим се на системски начин обезбјеђују услови за рјешавање стамбеног питања свим физичким лицима која из различитих, а првенствено економских, социјалних и здравствених разлога нису у могућности да самостално обезбиједи стамбено питање на тржишту, које би било достојно човјека.

У Републици Српској, као и земљама непосредног окружења, десиле су се значајне друштвено-економске и политичке промјене у односу на период предузимања последњих системских мјера стамбене политике с почетка деведесетих година прошлог вијека.

У последње три деценије скоро су изгубљени сви услови за уређивање у стамбеном сектору на новим основама које су у складу са значајним друштвеним промјенама.

У овом периоду дешавају се бројне промјене и повећавају негативне тенденције када је у питању демографски и просторни развој, као што су: смањивање и старење становништва, повећавање удјела мањих домаћинстава, а у укупном броју чланова домаћинства, стихијска урбанизација и субурбанизација уз појаву просторно распршених неформалних и непланских насеља. Затим, долази до експанзије бесправне изградње, као и маргинализације и пражњења сеоских подручја, што представља главне и углавном негативне одлике демографских промјена и просторног развоја. Истовремено, ратови на простору бивше СФРЈ и велики прилив избјеглица довели су до великог притиска на градове.

Период након рата, миграције и развој тржишне економије довели су до социјалног раслојавања друштва, те до појаве сиромаштва. Куповина и закуп стана на тржишту постају недоступни одређеном проценту породичних домаћинстава, због: малих прихода или зараде, привремене или трајне незапослености, здравствених проблема, треће старосне доби, младих људи који су материјално необезбјеђени на почетку заснивања породице или радног вијека.

Економска рецесија додатно је отежала ситуацију повећавајући број угрожених лица и породичних домаћинстава који немају ријешено стамбено питање.

Становање одређеног стандарда заснива се на начелима: економске доступности, правне сигурности, приступачности, заштите општег интереса, трајности и одрживости објеката,

енергетске ефикасности, заштите здравља и животне средине и заштите од пожара и експлозивних материја.

Стамбену политику у последњој деценији 20. и првој деценији 21. вијека карактерише радикални прелаз са концепта државе благостања на неолиберални концепт. Нагло повлачење државе из ове области, довели су до тога да је за највећи дио становништва обезбијеђење стамбеног простора постао непремостив проблем.

Приватизацијом стамбеног фонда у првој половини 2000. године, рјешавање стамбених потреба је препуштено тржишту, а најпожељнији облик становања је становање у властитом стану, што је за већину угроженог становништва недоступно. Многи грађани увиђају да и са просјечним примањима неће бити у могућности да купе стан, те да ће плаћати закуп по тржишним условима.

Сврха стратегије:

- Повећање повољних стамбених рјешења,
- Проширење круга породичних домаћинстава као потенцијалних корисника који учествују у стамбеној потрошњи да би могли остварити право на овај вид становања,
- Стамбено збрињавање рањивих категорија, као и других категорија обухваћених овом стратегијом.

Све ово указује на неопходност развоја области социјалног становања.

1.1 Појам и сврха социјалног становања

Становање је основна човјекова потреба. Стан је највећа материјална и симболична вриједност сваког домаћинства. Подмиривање стамбених потреба веома је сложен процес и зависи о политичким, социјалним и економским приликама у земљи.

Појам социјалног становања се различито дефинише у регулативама различитих држава, као и у радовима различитих релевантних аутора. Оно што је многим заједничко, јесте да је социјално становање организовано обезбјеђивање становања одређеног стандарда породичним домаћинствима која из различитих, а прије свега економских и социјалних разлога нису у могућности да себи прибаве стамбени простор на тржишту. Ипак, постоје многе државе које такву јавну интервенцију у својој регулативи не називају социјалним становањем, већ неким другим терминима (непрофитно, нетржишно, подстицано,

приступачно и сл.), али у Европи је међународно прихваћен термин „social housing” и он означава најшире поимање државне подршке у становању.

„Social housing”, односно социјално становање је генерички појам који се односи на различите моделе осигурања пристојних услова становања за одређене социјалне групе изван тржишног контекста. Пристојни услови становања се дефинишу као они услови становања који не изазивају негативне учинке по кориснике (здравствене проблеме, социјалну искљученост, изложеност криминалу и различитим облицима патолошког понашања), нити додатне трошкове за локалну заједницу. Подмиривање стамбених потреба веома је сложен процес и зависи од многобројних фактора.

Као што је социјално становање нераздвојни дио стамбене, тако је и дио социјалне политике сваке државе и локалне заједнице, важан коректив негативних посљедица економског развоја и спонтаних тржишних токова.

Социјални циљеви могу бити различито дефинисани и зависе од друштвених приоритета неке земље и њених финансијских могућности. Дефинисање социјалних циљева може ићи од осигуравања адекватних услова становања за социјално најугроженије категорије становништва, које би за крајње кориснике било бесплатно, до субвенционирања трошкова становања за широки спектар становништва.

Социјално становање треба схватити у ширем контексту, јер се ради о помоћи и рјешавању стамбеног проблема не само угрожених социјалних категорија, већ и свих оних породица које у једном моменту из различитих материјалних и економских разлога дођу у ситуацију да себи не могу на тржишту обезбиједити кров над главом, те због ниских прихода нису у могућности платити закупнину, а поготово испунити услове или дићи стамбени кредит.

Социјално становање је економски и социјално одржив концепт који се заснива на партнерству јавног, приватног и непрофитабилног сектора.

Социјално становање је изузетно важан фактор постизања социјалне равнотеже и њим се постиже интеграција свих група у друштвену заједницу, укључујући и оне које сматрамо угроженима.

Потребно је нагласити да социјално становање и социјална стамбена политика нису синоними, пошто социјално становање представља један од инструмената за спровођење стамбене политике⁷.

Систем социјалног становања омогућава да, поред особа и домаћинстава у стању трајне социјалне потребе, и друге социјалне скупине буду укључене у овај систем путем различитих програма социјалног становања. То су млади брачни парови, млади високообразовани кадрови и кадрови за којим постоји потреба у локалним заједницама, особе треће животне доби, емигрантска и азилантска популација, етничке мањине, па и припадници средње класе.

Термин „социјално становање“ код дијела јавности изазива погрешну перцепцију да се ради искључиво о социјалним случајевима, што проистиче из самог назива социјално. Међутим, овај термин је изведен из облика својине над стамбеним јединицама и социјалне кирије, а не из социјалне структуре корисника.

Социјално становање је истовремено и генератор господарског и друштвеног развоја једне заједнице, њене урбанизације, инструмент заштите околиша и здравствене политике.

Дисолуцијом СФРЈ и распадом социјалистичког система губи се интерес нове политичке елите за стамбену политику, што има за последицу масовну приватизацију стамбеног фонда у друштвеном власништву, погоршавање стандарда у градњи и одржавању стамбеног фонда, смањење укупне вриједности стамбеног фонда, смањење инвестиција у станоградњу, проблеме у приступу становима, односно немогућност једног знатног дијела популације да себи приушти адекватне услове становања, те појаву дивље нелегалне градње.

Послијератна Босна и Херцеговина, као и Република Српска, налазе се у процесу транзиције за коју је карактеристична тешка економска ситуација, сиромаштво и масовна незапосленост, што је довело до великог броја социјално угрожених лица и рањивих категорија. Велики је број пензионера, незапослених лица или лица која су запослена али не примају редовно плату или је она недовољна за основне животне потребе, за разлику од оних земаља које нису у транзицији.

Економска рецесија такве проблеме само пооштрава и умножава, повећавајући учешће рањивих друштвених група и породичних домаћинстава без стана.

⁷ Упутство о социјалном становању – незванични превод документа, Љујорк и Женева, 2006.

Ратне деструкције створиле су и додатне рањиве категорије, као што су избјеглице, расељена лица, цивилне жртве рата, ратни војни инвалиди, демобилисани борци и слично.

Из тог разлога, велики број породичних домаћинстава има потребу за помоћ у рјешавању стамбеног проблема, јер је стан основна потреба и највећа материјална и симболична вриједност сваког домаћинства.

Сврха Стратегије је повећање повољнијих стамбених рјешења, проширење круга породичних домаћинстава као потенцијалних корисника који учествују у стамбеној потрошњи, као и стварање услова да стамбени простор буде доступан свим грађанима и домаћинствима која из социјалних, економских и других разлога не могу да га себи прибаве на тржишту.

1.2. Учесници процеса израде стратегије

На основу члана 59. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) и члана 71. Статута Града Бијељина („Службени гласник Града Бијељина“, број 9/17), Градоначелник Града Бијељина је донио Рјешење о именовању Радне групе за израду Стратегије развоја социјалног становања Града Бијељина у саставу:

1. Љубиша Танацковић, представник Градске управе Града Бијељина,
2. Амира Ганић, представник Градске управе Града Бијељина,
3. Љубиша Станишић, представник Градске управе Града Бијељина,
4. Амра Агановић, представник Градске управе Града Бијељина,
5. Јовановић Јелица, представник Центра за социјални рад Бијељина.

Током процеса израде стратегије активно се сарађивало са Републичким секретаријатом за расељена лица и миграције, као и са Радним групама осталих локалних заједница.

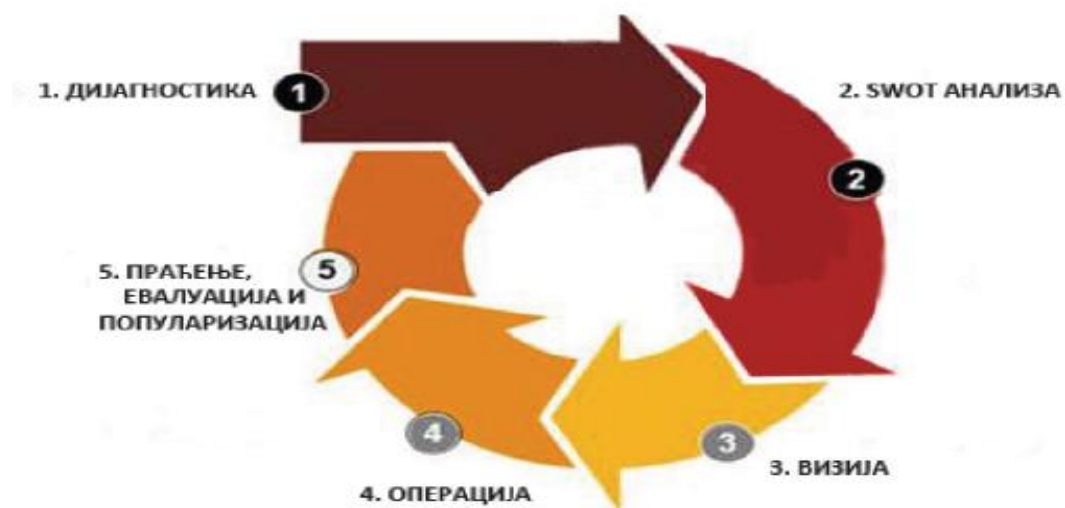
Током израде Стратегије користили су се и јавно доступни подаци, као што су: подаци завода за статистику, интернет странице институција и привредних субјеката, достављени подаци Радне групе и сл.

1.3. Методологија израде стратегије

Циљ Стратегије је идентификација приоритета неопходних за даљи развој социјалног становања у Граду Бијељина. Кључни задатак стратегије је развој области социјалног становања као система који је дугорочно одржив.

Цјелокупан приступ стратешког планирања, у ком су коришћени принципи интерактивног мултидисциплинарног приступа, укључује пет задатака/фаза:

1. Дијагностика,
2. Swot анализа,
3. Визија,
4. Операција,
5. Праћење, евалуација и популаризација.

Слика 1.

Извор: Стратегија развоја социјалног становања у Републици Српској

Прва фаза – дијагностиковање је припремна фаза која се бави истраживањем и потребама рјешавања стамбеног питања одређених породичних домаћинстава путем социјалног становања, те је израђена стратешка анализа реалног профила и тренутног стања у Граду Бијељина. У ову фазу спадају активности прикупљања података, разговор и укљученост битних учесника, транспарентност, анализе, рад у групама и сл.

Друга фаза – израда SWOT анализе представља синтезу налаза о интерним и екстерним факторима који утичу на развој социјалног становања у Граду Бијељина.

Трећа фаза – визија развоја социјалног становања представља крајњи циљ који се жели постићи на пољу развоја социјалног становања у Граду Бијељина.

Четврта фаза – дефинисани су оперативни стратешки циљеви и Акциони план, који представљају разраду визије социјалног становања.

Пета фаза – представља фазу праћења, евалуације и популаризације, чиме се завршава процес у изради стратегије.

Након свега дефинише се план спровођења стратегије са посебним освртом на финансије, те праћење резултата и примјена Стратегије развоја социјалног становања Града Бијељина.

2. Правни основ и разлози за доношење локалне стратегије

Право на достојно становање је једно од основних људских права⁸. Међутим, раскорак између потреба и могућности одређеног броја породичних домаћинстава која не могу самостално ријешити стамбено питање, довео је до потребе за уређивањем области социјалног становања у Граду Бијељина.

Област социјалног становања у Граду Бијељина уређена је законским и подзаконским актима.

Правни основ за развој локалне стратегије Града Бијељина чини Закон о социјалном становању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 54/19) којим су уређене законске норме и системске мјере за уређивање области социјалног становања. Ступањем на снагу Закона о Републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18), некадашње Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске престаје да ради, а послове преузима Републички секретаријат за расељена лица и миграције. Један од послова секретаријата је да обезбједи смјештај за социјално угрожено становништво по моделу социјалног становања и предложи мјере за уређење модела социјалног становања.

⁸ Општа декларација о људским правима, члан 25., 1948.

Још неки од закона који су од значаја су: Закон о социјалној заштити Републике Српске⁹, Закон о Фонду становања¹⁰, Закон о локалној самоуправи¹¹, Закон о уређењу простора и грађењу¹², Закон о одржању зграда¹³.

Поред наведених закона Републике Српске, Стратегија развоја социјалног становања поставља основне елементе у области социјалног становања који ће се у наредним годинама развијати на републичком и локалном нивоу.

Стратегија развоја социјалног становања је такође усклађена са кровним стратешким документом Града – Стратегијом локалног развоја Града Бијељина за период 2014-2023, односно са Стратешким циљем 2 и Секторским циљем 2.3. који гласи: „Унаприједити ниво социјално-здравствене заштите и бриге о рељивим категоријама становништва“, са очекиваним исходом да се до 2023. године број становника који живе у безусловним стамбеним јединицама смањи за 15% у односу на 2017. годину.

Стратегија локалног развоја Града Бијељина је ревидована у 2018. години и усклађена са Агендом 2030 и Циљевима одрживог развоја. Наведени индикатор/очекивани исход се налази у оквиру Циља 11 (Одрживи градови и заједнице), подциљ 11.1.1.

Уз стратегију, којом се утврђују дугорочни и средњерочни циљеви, доноси се Акциони план којим се разрађују мјере за остваривање циљева дефинисаних у стратегији. Акциони план се припрема за период од пет година и представља обавезујући документ са реалном процјеном и конкретним правцем.

Стратегија социјалног становања Града Бијељина има упориште у међународним правним изворима, досадашњој пракси, уставној и законској регулативи.

Разлог за доношење Стратегије развоја социјалног становања Града Бијељина је раскорак који постоји између потреба и могућности одређеног броја домаћинства, што доводи до неопходности рјешавања стамбеног питања одређеног броја лица на овај начин, јер нису у могућности да самостално ријеше стамбено питање на тржишту.

Иако Град Бијељина посједује одређени број стамбених јединица, разлог доношења стратегије је још развијенији и уређенији систем социјалног становања Града Бијељина.

⁹ „Службени гласник Републике Српске“, број 37/12, 90/16 и 94/19

¹⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 28/13

¹¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 97/16

¹² „Службени гласник Републике Српске“, број 55/10

¹³ „Службени гласник Републике Српске“, број 101/11

Израдом Стратегије социјалног становања Град Бијељина доноси период стратешког дјеловања који омогућава спровођење континуиране политике у области социјалног становања.

3. Друштвено-економска анализа стања у Граду Бијељина

3.1. Основне информације о Граду Бијељина

Територија Града Бијељина захвата 734км² претежно равничарске и равничарско – брежуљкасте семберске низије, просјечне надморске висине око 90 метара. Семберија овај крај чини најплоднијим регионом у Републици Српској и БиХ.

По величине површине, Град Бијељина је осма локална заједница, међу 68 општина и градова у Републици Српској, а по броју становника је друга.

По попису становништва 2013.године у Босни и Херцеговини, а према коначним подацима за Републику Српску које је издао Републички завод за статистику Републике Српске, Град Бијељина има 107.715 становника.

Град Бијељина чини 70 мјесних заједница. Мјесне заједнице су: Центар, Стари град, Дашница, Дашница 1, Вељко Лукић, 15. Мајевичка, Филип Вишњић, Богдановић, Вук Карацић, Галац, Соколски дом, Лединци, Јања, Амајлије, Бањица, Балатун, Батковић, Батар, Бродац, Бјелошевац, Бријесница, Буковица Доња, Буковица Горња, Велика Обарска, Велино Село, Вршани, Главичице, Глоговац, Голо Брдо, Града – Ступањ, Даздарево, Драгаљевац Доњи, Драгаљевац Средњи, Драгаљевац Горњи, Дворови, Загони, Загони Доњи, Јамена, Јоховац, Којчиновац, Крива Бара, Ковачићи, Љељенча, Љесковац, Магнојевић Доњи, Магнојевић Средњи, Магнојевић Горњи, Мала Обарска, Међаши, Модран, Нови, Обријеж, Остојићево, Патковача, Пучиле, Пиперци, Попови, Рухотина, Сухо Поље, Трњаци, Хасе, Чађавица Доња, Чађавица Средња, Чађавица Горња, Чардачине, Ченгић, Црњелово Горње, Црњелово Доње, Нови Дворови и Дијелови.

Мјесне заједнице сарађују са органима града у питањима од заједничког интереса за мјесно становништво и становништво града, у складу са законом, Статутом Града и актима органа града.

Најзначајнији туристички капацитет Града Бијељина свакако представља Бања „ Дворови „ која се налази између ријека Саве и Дрине и путева који преко Раче и Павловић моста из Србије воде за Бијељину па даље за Бања Луку и Сарајево. На подручју Града налазе се и Манастир Тавна, Манастир Свете Петке и Етно – село Станишић.

Бијељина је не само административни, већ и привредни, културни образовни, здравствени и спортски центар читавог подручја Семберије и Мајевице и представља покретач развоја читавог овог региона.

3.1.1. Геостратешки положај

Град Бијељина се налази на сјевероисточном дијелу Републике Српске и БиХ и обухвата равничарско географско подручје Семберије и блага побрђа Мајевице. Територија града захвата 734 квадратна километра претежно равничарске и равничарско - брежуљкасте семберске низије, просјечне надморске висине до 90 метара. Семберија овај крај чини најплоднијим регионом у Републици Српској и БиХ.

Са југа и запада граничи се са Брчко Дистриктом и општинама Лопаре, Угљевик и Зворник, док се на сјеверу и истоку граничи са Србијом преко ријека Саве и Дрине.

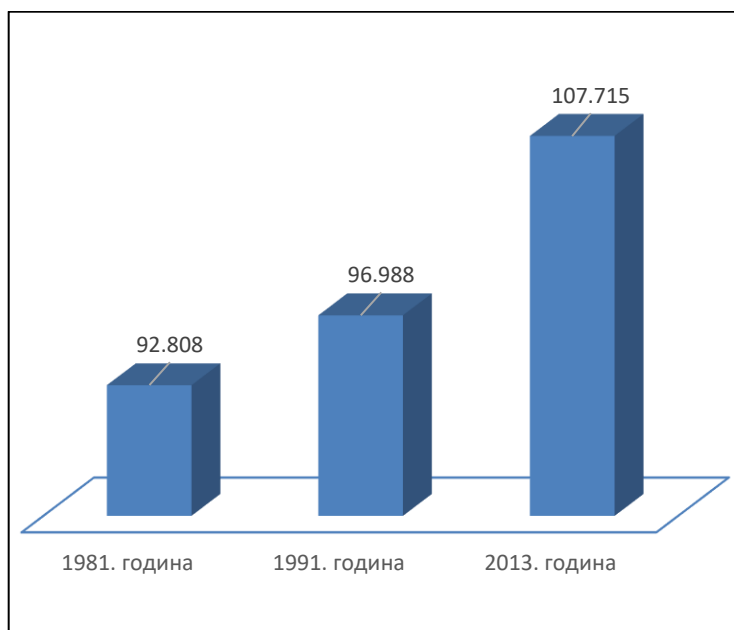
Клима је умјерено – континентална са средњом годишњом температуром од око 12 °С, уз 90 до 100 дана са падавинама годишње. Поред ријека Дрине и Саве, значајнији водни ресурси су рјечице Јања, Гњица и Лукавац.

Савремени асфалтни путеви у дужини од 144 км омогућавају добру повезаност са свим дијеловима Републике Српске и БиХ, као и са Србијом од чије границе је удаљена 12 км и Републиком Хрватском до које удаљеност износи 45 км. Бијељина је од Београда удаљена око 130км, од Новог Сада око 120, од Бања Луке око 230, од Тузле 70, а од Сарајева око 200 км.

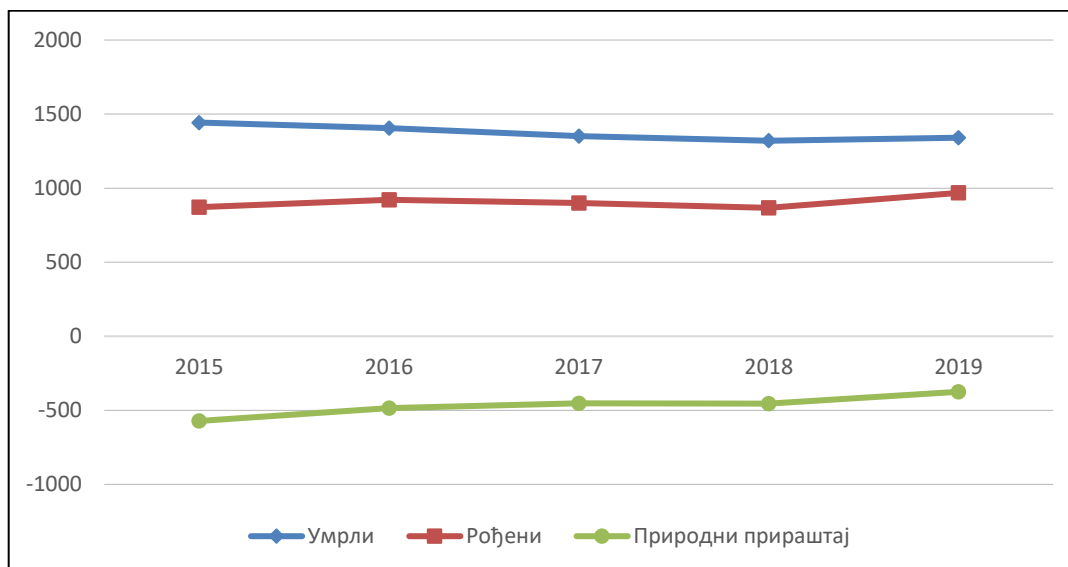
3.1.2. Становништво

По попису становништва 2013.године у Босни и Херцеговини, а према коначним подацима за Републику Српску које је издао Републички завод за статистику Републике Српске , Град Бијељина има 107.715 становника у 34.309 домаћинстава што значи да је просјечна величина 3,02 члана.

Према попису становништва из 1981. године, Град Бијељина је имао 92.808, а 1991.године 96.988 становника. Број становника, поредећи 2013., 1991. и 1981 год., је знатно повећан, а разлог су: миграције становништва у ратним годинама, те расељавање, како изван граница БиХ, тако и унутар ње (графикон 1).

Графикон 1. Број становника према последња три извршена пописа становништва
Извор: Попис становништва 2013. године

Графикон 2. Природни прираштај
Извор: Републички завод за статистику РС.

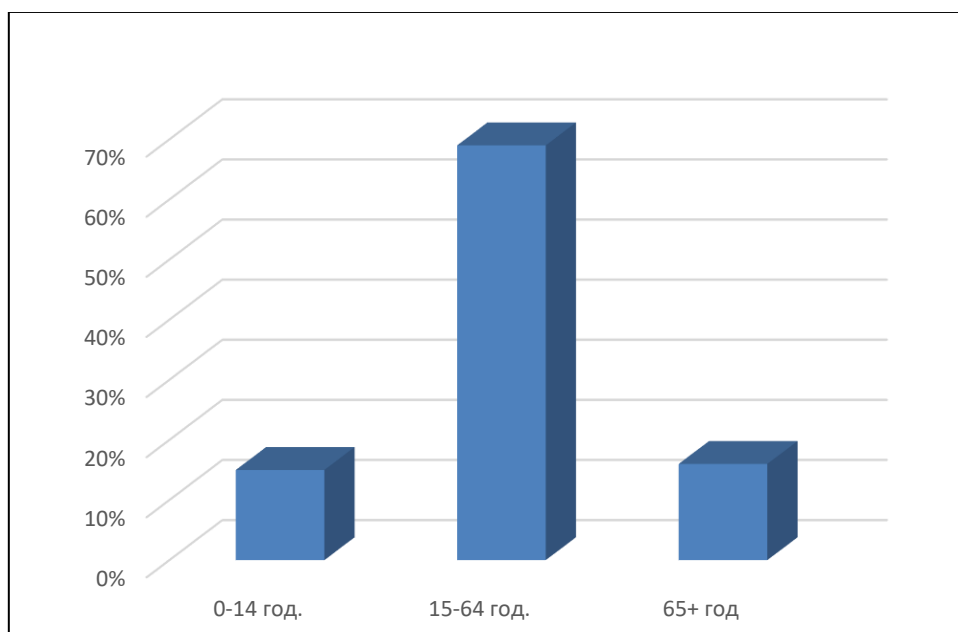
На сеоском подручју, по мјесним заједницама, има 65.437 становника, док на градском подручју Града Бијељина има 42.278 становника, што укупно износи 107.715 становника. Када говоримо о густини насељености у Граду Бијељина, онда примјећујемо да у посљедњих неколико година имамо благи тренд раста који се креће нешто изнад 146 становника по км².

Етничка структура становништва града је током деведесетих година и касније знатно промијењена услед ратних догађаја и каснијих посратних и мирнодопских миграција. Према званичним подацима са пописа становништва из 2013. године, процјена етничке структуре становништва приказана је у приложеној табели.

Укупно	0-4 год	5-9 год	10-14 год	15-19 год	20-24 год	25-29 год	30-34 год	35-39 год	40-44 год	45-49 год	50-54 год	55-59 год	60-64 год	65-69 год	70-74 год	75-79 год	80-84 год	85+ год	Просјек
107715	5080	5136	5678	6427	6177	7304	7573	7494	7064	7793	8383	8270	8084	5323	4756	4256	2113	804	41,00

Табела 1. Старосна структура становништва Града Бијељина
Извор: Одјељење за привреду Града Бијељина

Са становишта старосне структуре (графикон 3.), 15% становништва Града има испод 15 година, 69% је радно способног становништва (15-64), те 16% припада категорији старих (65+).

Графикон 3. Старосна структура становништва (попис 2013.)

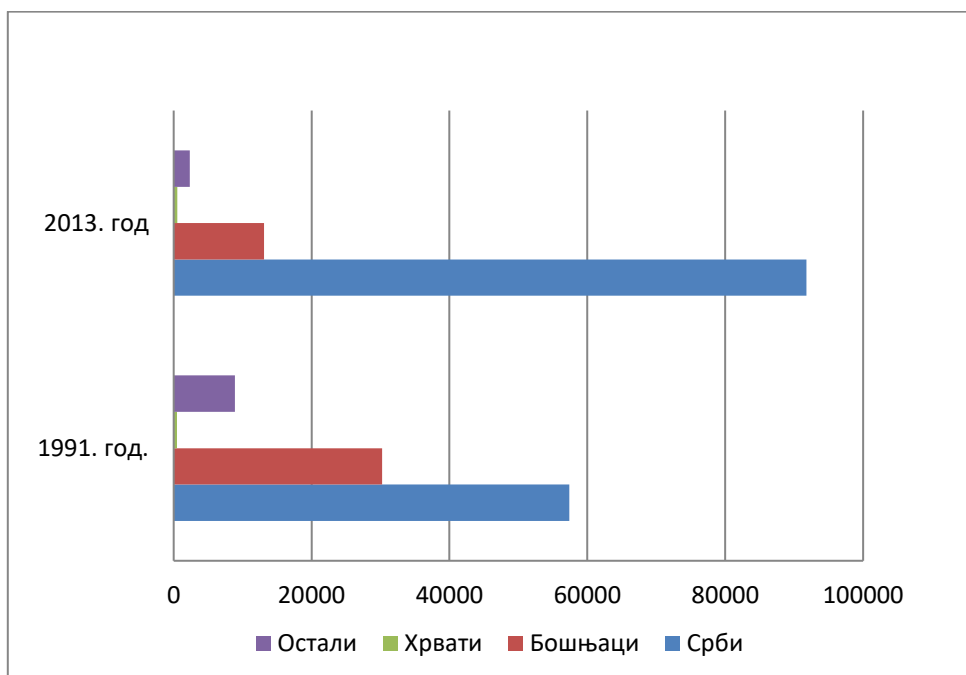
У Граду Бијељина живи 107.715 становника. Што се тиче броја домаћинстава на подручју града, по мјесним заједницама или насељеним мјестима процјена је вршена за

сеоско подручје и подручје Јање, а градско подручје Бијељине процјене не би биле могуће због ризика од превеликих грешака. Према овим процјенама, на сеоском подручју по мјесним заједницама има око 19.500 домаћинстава, на подручју Јање око 3.600 домаћинстава и на градском подручју Бијељине око 20.000 домаћинстава. Према овим процјенама, просјечно породично домаћинство чини до 3 члана, тако да је процјена да на сеоском подручју живи око 58.000 становника, на подручју Јање 10.000 становника и на градском подручју Бијељине нешто изнад 60.000 становника. Најбројније мјесне заједнице су Јања, Дворови, Велика Обарска, Патковача, Батковић, Горње Црњелово итд.

Према националној структури из пописа 2013. године у Граду Бијељина живи 85,2% Срба, 12,1% Бошњака, 2,2% осталих, 0,5% Хрвата (графикон 4).

БИЈЕЉИНА	1991.		2013.	
	Укупно	Процент	Укупно	Процент
Срби	57389	59,17124	91784	85,21005
Бошњаци	30229	31,16777	13090	12,15244
Хрвати	492	0,507279	515	0,478114
Остали	8878	9,15371	2326	2,159402
Укупно	96988	100	107715	100

Табела 2. Национална структура

Графикон 4. Национална структура

3.1.3. Распожовиви развојни ресурси

Најзначајнији природни развојни ресурси Града Бијељина огледају се у следећем:

- Пољопривредно земљиште - 53,926 ха квалитетног обрадивог земљишта
- Геотермални извори - у Дворовима на дубини од 1350 м, температура термалне воде 75 °С, са капацитетом од 7.5 л/с
- Вода за пиће
- Сунчева енергија

Поред тога, Град Бијељина је окружен ријекама Сава (31 км) и Дрина (63 км). Ове двије ријеке су богате пијеском и шљунком.

Пољопривреда

Повољна клима и квалитетно земљиште утицали су на то да Семберију неријетко називају житницом БиХ. Број сунчаних дана током године погодује развоју свих важнијих култура, а укупна површина ораница, воћњака, ливада, винограда и пашњака износи готово 54.000 хектара, док се шуме простиру на око 10.000 хектара. Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ) на подручју Града Бијељина регистровано је 6.106 пољопривредних газдинстава, од којих је активно њих 2.265. Од пољопривредних култура, највише се узгајају кукуруз и пшеница, а од поврћа кромпир, паприка, купус, парадајз и краставац. У посљедњих десет година град је у развој пољопривреде уложио више од 12 милиона конвертибилних марака, а огроман подстрек за произвођаче представља постављање система за наводњавање на 1.111 хектара земљишта у Доњем Црњелову и Батковићу, што ће повртарима омогућити ефикаснију производњу и већу конкурентност на тржишту региона и Европске уније. Садашњи сточни фонд највећим дијелом се налази на приватним газдинствима, уз све већу специјализацију земљорадника за узгој појединих врста стоке и одређене производње (производња млијека, тов стоке, итд.). Између осталог, у околини Бијељине постоји више од 20 мини фарми музних крава, 30 фарми за тов свиња, 10 фарми са крмачама за производњу прасади, као и већи број фарми за тов пилића. Оближња планина Мајевица, са највишим врхом од 916 метара, погодна је за све видове сточарства, пружа велике могућности за улагања у ову грану пољопривреде, али и у воћарство. У Семберији постоји и неколико фарми кока носиља које се баве

производњом конзумних јаја, а нека породична предузећа већ годинама успјешно послују у области хортикултуре.

Геотермална енергија

Подручје Града Бијељина до сада није било предмет намјенских геотермалних истраживања. Због тога су подаци о геотермалним карактеристикама овог подручја добијени на основу анализе и реинтерпретације резултата других врста релевантних геолошких истраживања, као и на основу анализе састава, дебљине и развоја земљине коре овог и сусједних дијелова бивше Југославије. Основни индикатори геотермалних карактеристика било којег терена зависе од следећих фактора: дебљина и састав земљине коре, дебљина литосфере, старост тектонске активности, старост и врста магматских процеса, садржај радиохених елемената у стијенама, неотектонска кретања, сеизмичност, хидрогеолошке карактеристике терена, итд. Сви ови фактори постоје и на подручју Семберије, тако да имају и одређен већи или мањи утицај на поједине геотермалне карактеристике, односно параметре. Вриједност топлотног тока у Семберији од 90-110 W/m². Ове вриједности су за око 50-80% веће од просјечне вриједности густине терестричног топлотног тока за континентални дио Европе, која износи око 60 W/m².

Подземне пијаће воде

Ресурсе подземних пијаћих вода на територији Града Бијељина представљају изданске воде у алувијалним, тј. кварталним седиментима Дрине и Саве и изданске воде у плиоквартарним седиментима. Због веће истражености и значаја за водоснабјивање највећа пажња је посвећена алувијалним седиментима Дрине и Саве. На територији града присутне су двије значајне издани: прва, у шљунковито-пјесковитим колекторима, а друга у пјесковитим колекторима кварталне и плиоплеистоценске старости. Воде ове двије издани користе се за водоснабјивање. Највише се експлоатише фреатска издан и из ње се снабдева Бијељина и централни дио Семберије, а у плану је и водоснабдевање Угљевика.

Сунчева енергија

Бијељину захвата умјерено-континентална клима са годишњом осунчаношћу од 1.800 до 1900 часова и умјереном облачношћу која је највећа у јануару, фебруару и новембру, а најмања у јуну, јулу и септембру. Љета су топла, док су зиме већином умјерено хладне. Јесење и прољетне температуре су уједначене. Љетне апсолутне температуре могу порастати до 40°C, а зимске апсолутне минималне могу пасти и до -35°C. Средња вриједност мразног ваздуха износи 163 дана и траје од октобра до априла. Највише је падавина у мају и јуну, а најмање у марту и септембру, тако да је просјечни годишњи износ падавина у периоду 1981–2012. износио 785 l/m². У просјеку снијег се задржава 40 дана годишње. Средња јулска температура износи 22°C, јануарска -1°C, док је средња годишња температура 11,7°C. Релативна влажност ваздуха износи 70-80%. Вјетрови су ријетки и слаби, а кад се појаве претежно долазе из сјеверног и сјеверозападног правца. Просјечно сунчево зрачење у земљама Балкана је за око 40% веће од европског просјека. С обзиром да је тај потенцијал углавном неискоришћен, у Граду Бијељина постоје велике могућности за улагање у овој области.

Предузетничко-пословни центри

Предузетничко-пословни центри су један од најважнијих алата којима Град Бијељина ствара предуслове за развој привреде, подстиче домаће и страни инвестиције, производње и извоза, трансфер нових технологија и знања, те стварању додате вриједности. Идеја се заснива на претпоставци одрживости, правилном планирању и коришћењу простора, уз максимално очување и заштиту природних ресурса и животне средине у цјелини.

Туризам

Захваљујући традиционалном гостопримству Сембераца, све квалитетнијој понуди у областима вјерског, ловног, риболовног, бањског, транзитног, сајамског и етно-туризма, траговима богате историје и положају на раскршћу важних путних праваца, Град Бијељина је постао привлачна туристичка дестинација коју посјећује све више домаћих и страних туриста. Семберци све више постају свјесни туристичких могућности свог завичаја и улажу значајна средства у развој ове привредне гране. Огромни пољопривредни потенцијали

Семберије још нису довољно искориштени, што свакако даје шансу младима да осмисле сопствене бизниси, али и већ доказаним произвођачима да проширују своје дјелатности, удружују се и постану занимљивији страним улагачима и тржиштима. Једна од грана туризма која ће имати свијетлу будућност засигурно је агротуризам, на основу којег ће пољопривредници моћи да остваре додатну зараду и побољшају привреду сеоских подручја. Геотермална вода могла би да послужи за загријавање пластеника, али и производњу расада за којим постоји велика потражња.

Бања Дворови

На шест километара од центра Бијељине налази се Бања Дворови, здравствено-рекреативни центар, изграђен око изворишта љековите термо-минералне воде температуре 75 °С, којом се успјешно лијече реуматизам, обољења локомоторног апарата, посттрауматска стања након хируршког лијечења, обољења периферних нерава. У склопу Бање Дворови налазе се отворени базени са термоминералном водом, спортско рекреативни терени, здравствено-рехабилитациони центар, хотел, ресторан. Уз адекватног стратешког партнера, и с обзиром на могућности које нуди, овај ресурс може да постане јединствен спа центар у региону, који нуди и здравствене услуге и рекреативне садржаје.

Гасификација Града Бијељина

Пројекат гасификације Града Бијељина је у завршној фази. Изграђено је око 300 километара примарне и секундарне мреже. Изграђен је транспортни цјеводод Шепак-Бијељина, у дужини од 20 км. У завршној фази је изградња и монтажа примопредајне станице "Шепак", чиме ће се до краја 2021. године омогућити несметано снабдијевање Града Бијељина природним гасом.

3.1.4. Здравствена и социјална заштита

Здравствена заштита

Здравствена заштита грађана на подручју Града Бијељина спроводи се на примарном, секундарном и дјелом на терцијарном нивоу и путем приватне праксе. Област здравствене заштите регулисана је Законом о здравственој заштити („Службени гласник Републике

Српске“, број 106/09). Примарни ниво здравствене заштите се темељи на моделу породичне медицине и обезбјеђује се кроз активности Дома здравља. Секундарни ниво здравствене заштите остварује се путем болничко-стационараног пружања услуга грађанима у општој болници, као и терцијарни ниво који се дјелимично пружа у специјалистичким амбулантама и службама опште болнице.

Рад Дома здравља Бијељина је организован кроз 12 служби/центара/амбуланти, као основних организационих јединица. Када је ријеч о породичној медицини, рад исте је организован у 42 амбулантае породичне медицине на 26 различитих локација, што наводи на закључак да је покривеност становништва примарном здравственом заштитом изузетно добра. Дом здравља Бијељина је до краја 2019. године верификовао 55 тимова породичне медицине. У Дому здравља Бијељина регистровано је, и код Фонда здравственог осигурања верификовано, укупно 78.468 осигураних лица (у породичној медицини 73.849 осигураних и у Амбуланта за специјалистичке консултације из педијатрије 4.619 осигураних лица). Оснивач Дома здравља Бијељина је Скупштина општине Бијељина - данас Скупштина града Бијељина.

Дом здравља Бијељина пружа услуге:

- породичне медицине;
- лабораторијске дијагностике;
- РТГ и ултразвучне дијагностике;
- стоматологије (превентивне, дјечије и опште);
- хитне медицинске помоћи;
- санитетског превоза;
- хигијенско-епидемиолошке заштите;
- имунизације против заразних болести;
- заштите и унапређење менталног здравља;
- физикалне рехабилитације у заједници;
- услуге консултативно-специјалистичке заштите из гинекологије и педијатрије и
- обезбјеђивање лијекова и медицинских средстава.

Служба породичне медицине као носилац примарне здравствене заштите у Дому здравља Бијељина организује се кроз амбулантае породичне медицине. Послове Службе

породичне медицине обавља 55 тимова породичне медицине у 42 амбуланте на 26 различитих локација, и то:

Назив амбуланте	Број тимова
Бијељина (у сједишту – централни објекат)	13
Мајевичка	2
Ковиљуше	1
Горње Црњелово	1
Доње Црњелово	1
Велика Обарска	1
Бродац	1
Батковић	1
Доњи Драгаљевац	1
Вршани	1
Суво Поље	1
Јања	3
Ченгић	1
Главичице	1
Бањица	1
Горња Чађавица	1
Дворови	2
Амајлије	1
Модран	1
Пучиле	1
Доња Буковица	1
Горњи Магнојевић	1
Трњаци	1
Ново насеље Јања	1
Доњи Жабар	1
Пелагићево	1

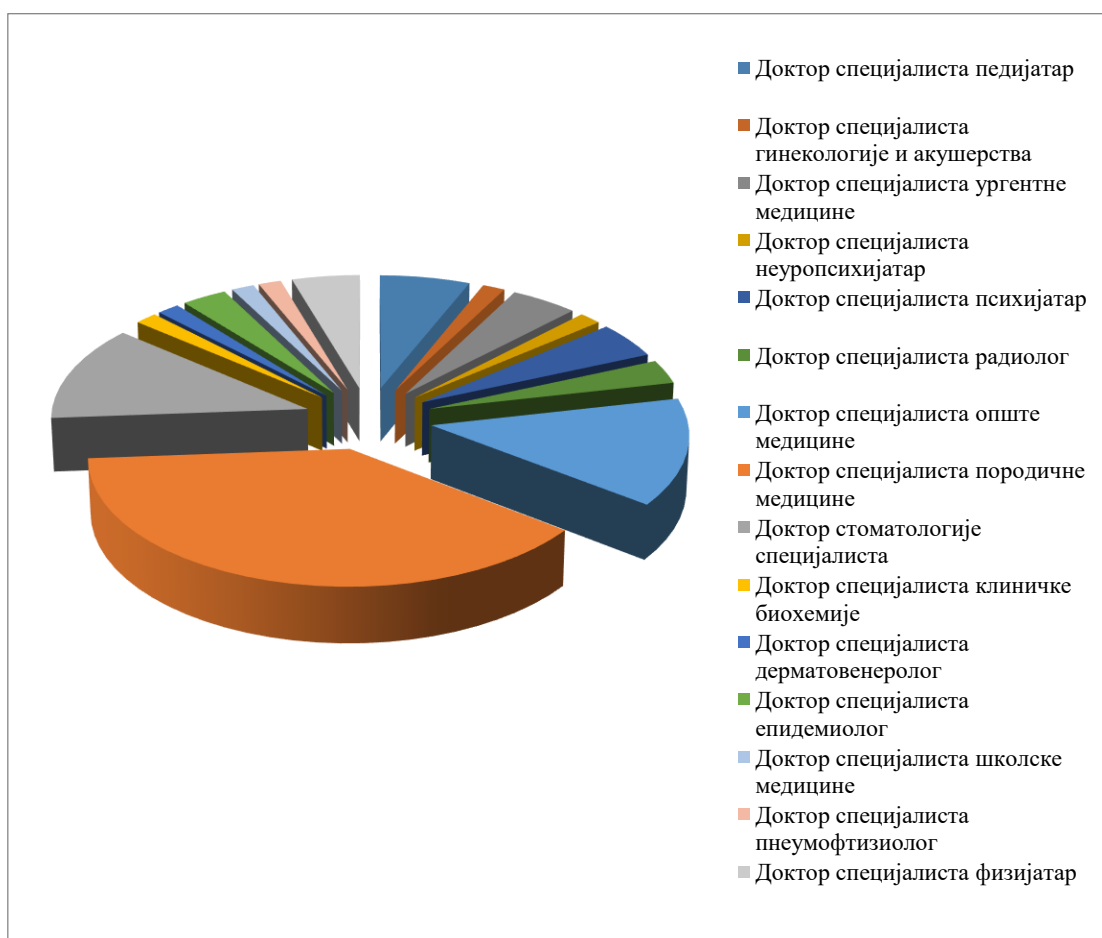
Табела 3. Локације са бројем амбуланти породичне медицине

Р.Б.	Кадровска структура запослених радника у Дому здравља Бијељина	Број радника на неодређено вријеме	Број радника на одређено вријеме	УКУПАН Број запослених радника
I	Здравствени радници	285	32	317
1.	ВСС, доктор медицине – специјалиста	57	-	57
2.	ВСС – доктор медицине	25	8	33
3.	ВСС – доктор стоматологије специјалиста	8	-	8
4.	ВСС – доктор стоматологије	7	2	9
5.	ВСС – медицински биохемичар	4	-	4
6.	ВШС – медицински радника	20	2	22
7.	ССС – медицински радник	163	21	184
II	ВСС – здравствени сарадници	4	-	4
III	Немедицински радници	72	11	83
1.	ВСС – немедицински радник	9	4	13
2.	ВШС – немедицински радник	3	-	3
3.	ССС (четверогодишња)	7	-	7
4.	ССС (трогодишња)	2	-	2
5.	ВКВ радник	7	1	8
6.	КВ радник	7	-	7
7.	НК радник	34	9	43
I+II+III	УКУПНО запослених На дан 31.12.2019. године	361	43	404

Табела 4. Кадровска структура запослених на дан 31.12.2019. године

На основу података који се воде у кадровској евиденцији Дома здравља Бијељина са стањем на дан 31.12.2019. године у Дому здравља Бијељина запослено је укупно 404 радника (361 на неодређено вријеме или 89,36% и 43 на одређено вријеме или 10,64%). Од укупног броја запослених радника 321 је здравствених радника и здравствених сарадника или 79,46%, а 83 радника су из категорије осталих радника или 20,54%.

У Дому здравља Бијељина запослено је 65 доктора специјалиста, што од укупног броја од 115 здравствених радника и здравствених сарадника са ВСС представља добру основу за подизање квалитета у пружању здравствених услуга које врши Дом здравља Бијељина.

Графикон 5. Структура и профил специјалиста

Квалитет пружања здравствених услуга мјерљив је према Правилнику о праћењу квалитета рада у здравственим установама ("Службени гласник Републике Српске", број: 74/07), а који је донијело Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Социјална заштита

Јавна установа Центар за социјални рад Бијељина је установа социјалне заштите коју је основао Град Бијељина за извршавање послова и реализацију права утврђених Законом о социјалној заштити, Породичним законом, Законом о дјечијој заштити, Законом о заштити од насиља у породици, Законом о заштити и поступању са малољетницима у кривичном поступку. Центар се бави и пружањем других услуга социјалног рада, самостално или у сарадњи са другим институцијама и удружењима.

У провођењу социјалне заштите и социјалног рада, Центар за социјални рад врши следећа јавна овлашћења:

- пружа стручну помоћ грађанима;
- рјешава у првом степену о остваривању права утврђених Законом о социјалној заштити и одлукама о проширеним правима у јединицама локалне самоуправе;
- рјешава у првом степену о остваривању права из области дјечије заштите;
- рјешава у првом степену о остваривању права из области породично-правне заштите и старатељства;
- ради на спровођењу мјера према малољетним лицима у кривичном поступку;
- пружа социјалне услуге у поступку рјешавања о правима из области социјалне заштите;
- врши надзор над хранитељским породицама;
- води евиденцију и документацију о правима, пруженим услугама и предузетим мјерама у оквиру своје дјелатности и издаје увјерења на основу евиденције и
- врши исплату новчаних права утврђених Законом о социјалној заштити и другим прописима и општим актима.

Поред ових послова, Центар за социјални рад обавља и стручне послове из области социјалне заштите и социјалног рада, породичне и дјечије заштите, и то:

- открива и прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите;

- предлаже и предузима мјере у рјешавању социјалних потреба грађана и прати њихово извршење;
- предлаже мјере за унапређење социјалне заштите и планирање развоја система социјалне заштите у локалним заједницама;
- организује и спроводи одговарајуће облике социјалне и дјечије заштите и непосредно пружа социјалне услуге;
- прати стање у области дјечије и породично-правне заштите, покреће иницијативе и предлаже мјере за унапређивање система дјечије и породичне заштите;
- развија и унапређује превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема;
- пружа дијагностичке услуге, спроводи одговарајући третман, савјетодавне, терапијске услуге и стручну помоћ корисницима;
- подстиче, организује и координира професионални и доброволјни рад у области социјалне заштите;
- ради на развоју разноврсних модела збрињавања корисника у заједници и социјалних услуга у складу са потребама корисника, развија социјални рад у заједници;
- пружа услуге помоћи његе у кући, дневног збрињавања и прихватилишта;
- подстиче и развија самопомоћ, добровољни рад, међуљудску солидарност, добротворне и хуманитарне дјелатности;
- обавља послове савјетовалишта за проблеме брака и породице, васпитања дјете, усвојења, односа родитеља и дјете;
- обавља аналитичко-истраживачке послове у локалним заједницама и
- обавља и друге послове утврђене законом и одлукама јединице локалне самоуправе.

Р.бр.	Помоћ	Број корисника	Планирано у наредном периоду
1.	Субвенција комуналних трошкова (смеће/вода)	177	ДА
2.	Субвенција стамбене закупнине	19	ДА
3.	Субвенција за подршку у изједначавању дјеце и омладине са сметњама у развоју	21	ДА
4.	Субвенција за ученички стандард	13	ДА
5.	Субвенција за стамбено збрињавање	19	ДА
6.	Једнократна новчана помоћ	504	ДА

Табела 5. Субвенције за становање
Извор: ЈУ Центар за социјални рад Бијељина

Р.бр.	Помоћ	Број корисника
1.	Новчана или натурална субвенција комуналних трошкова (смеће/вода)	177
2.	Субвенција стамбене закупнине	19
3.	Огрев (корисници новчане помоћи)	375

Табела 6. Субвенција на основу одлуке о проширеним правима
Извор: ЈУ Центар за социјални рад Бијељина

Крајем 2015. године започете су активности на изградњи новог објекта Центра за социјални рад Бијељина и Дневног центра за дјецу са потешкоћама у развоју, а такође је отворен и Центар за дјецу у ризику. Од марта 2020. године центар реализује рад у новоизграђеним просторијама, у новим савременим условима, те су значајно побољшани услови рада и створене могућности за проширење дјелатности рада центра. У току ове, а и наредних година, у складу са буџетским средствима, Центар ће у сарадњи са Градском управом активно спроводити активности у циљу довођења објекта у оптимално стање. Центар за социјални рад Бијељина на располагању има адекватну техничку опрему и довољан број службених возила за потребе теренског рада. Остварује редовну сарадњу са Градском управом, преко Одјељења за друштвене дјелатности, Градском организацијом Црвеног крста, Центром јавне безбједности, школама, мјесним заједницама, медицинским

установама, установама социјалне заштите, НВО сектором, те другим организацијама и установама које се баве овом или сличном проблематиком.

4. Постојећа стамбена ситуација у Граду Бијељина

Фонд расположивих стамбених јединица социјалног становања Града Бијељина чине следеће стамбене јединице:

1. Насеље Амајлије

„Систем социјалног становања (SHS) – Развој интегрисаног модела у теорији и пракси „ (16 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	једнособан	30,69 м ²
2.	једнособан	30,96 м ²
3.	двособан	38,26 м ²
4.	једнособан	30,96 м ²
5.	једнособан	30,96 м ²
6.	једнособан	30,96 м ²
7.	двособан	41,27 м ²
8.	двособан	41,27 м ²
9.	једнособан	30,96 м ²
10.	једнособан	30,96 м ²
11.	двособан	41,27 м ²
12.	двособан	41,27 м ²
13.	једнособан	30,96 м ²
14.	једнособан	30,96 м ²
15.	двособан	41,27 м ²
16.	двособан	41,27 м ²

Табела 7.

2. Насеље Амајлије:

„ Пројекат затварања колективних центара и алтернативног смјештаја путем обезбјеђења јавних стамбених рјешења Л / Д 1789 (СЕВ II) „ (17 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	двособан	60,12 м ²
2.	једноособан	41,14 м ²
3.	једноособан	42,08 м ²
4.	једноособан	42,86 м ²
5.	двособан	46,96 м ²
6.	једноособан	42,22 м ²
7.	једноособан	43,50 м ²
8.	једноособан	41,99 м ²
9.	једноособан	42,76 м ²
10.	двособан	46,88 м ²
11.	једноособан	42,14 м ²
12.	једноособан	43,50 м ²
13.	једноособан	41,89 м ²
14.	једноособан	42,69 м ²
15.	двособан	46,79 м ²
16.	једноособан	42,04 м ²
17.	једноособан	43,41 м ²

Табела 8.

3. Насеље Амајлије:

Државни пројекат стамбеног збрињавања у оквиру Регионалног стамбеног програма
„Под – пројекат В и Н 3 (2014) – „ Ламела 1 (15 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	једнособан	41,79 м ²
2.	двособан	49,03 м ²
3.	једнособан	39,79 м ²
4.	једнособан	41,79 м ²
5.	двособан	55,62 м ²
6.	једнособан	41,79 м ²
7.	двособан	49,03 м ²
8.	гарсоњера	27,67 м ²
9.	двособан	53,35 м ²
10.	трособан	71,25 м ²
11.	једнособан	41,79 м ²
12.	двособан	49,03 м ²
13.	гарсоњера	27,67 м ²
14.	двособан	53,35 м ²
15.	трособан	67,41 м ²

Табела 9.

4. Насеље Амајлије:

Државни пројекат стамбеног збрињавања у оквиру Регионалног стамбеног програма
„Под – пројекат В и Н 3 (2014) – „ Ламела 2 (15 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	једнобан	41,79 м ²
2.	двобан	49,03 м ²
3.	једнобан	39,79 м ²
4.	једнобан	41,79 м ²
5.	двобан	55,62 м ²
6.	једнобан	41,79 м ²
7.	двобан	49,03 м ²
8.	гарсоњера	27,67 м ²
9.	двобан	53,35 м ²
10.	трособан	71,25 м ²
11.	једнобан	41,79 м ²
12.	двобан	49,03 м ²
13.	гарсоњера	27,67 м ²
14.	двобан	53,35 м ²
15.	трособан	67,41 м ²

Табела 10.

5. Бијељина – улица Славонска 1Г

„Roma Action (RA) – Подршка социо – економском укључењу ромске популације у БиХ путем обезбјеђења стамбених јединица и социо – економских мјера са активним учешћем локалних власти „ (6 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	двособан	41,87 м ²
2.	двособан	41,87 м ²
3.	двособан	41,87 м ²
4.	двособан	41,87 м ²
5.	двособан	41,87 м ²
6.	двособан	41,87 м ²

Табела 11.

6. Бијељина – улица Славонска 1В

„Roma Action (RA) – Подршка социо – економском укључењу ромске популације у БиХ путем обезбјеђења стамбених јединица и социо – економских мјера са активним учешћем локалних власти „ (6 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	двособан	41,87 м ²
2.	двособан	41,87 м ²
3.	двособан	41,87 м ²
4.	двособан	41,87 м ²
5.	двособан	41,87 м ²
6.	двособан	41,87 м ²

Табела 12.

7. Бијељина – улица Мике Боснића 45 В:

„ Пројекат стамбеног збрињавања Рома 2017 – 2018 у Граду Бијељина „
– (6 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	четворособан	65,00 м ²
2.	четворособан	65,00 м ²
3.	двособан	38,00 м ²
4.	двособан	32,00 м ²
5.	двособан	38,00 м ²
6.	двособан	32,00 м ²

Табела 13.

Бијељина – улица Мике Боснића 45 Б:

„ Пројекат стамбеног збрињавања Рома 2018 – 2019 у Граду Бијељина „
– (6 станова)

Број стана	Тип стана	Површина стана
1.	четворособан	72,40 м ²
2.	четворособан	72,40 м ²
3.	двособан	38,33 м ²
4.	двособан	38,33 м ²
5.	двособан	38,33 м ²
6.	двособан	32,33 м ²

Табела 14.

Потребан број стамбених јединица за категорије корисника социјалног становања који испуњавају услове утврђене Законом о социјалном становању на подручју Града Бијељина износи цца 150 стамбених јединица.

4.1. Анализа резултата истраживања

У Граду Бијељина има 1.826 породица са укупно 5.538 чланова породичног домаћинства који имају статус расељених лица. У алтернативном смјештају је 225 породица.

Републички секретаријат за расељена лица и миграције плаћа алтернативни смјештај за 27 породица на територији Града Бијељина (службени подаци Републичког секретаријата за расељена лица и миграције са стањем на дан 31. мај 2020. године).

ЈУ Центар за социјални рад Бијељина не располаже податком колико укупно породица са територије Града Бијељина живи у безусловном смјештају, јер воде евиденцију за кориснике права из Закона о социјалној заштити.

У складу са Одлуком о проширеним правима Града Бијељина 19 корисника новчане помоћи остварује и право на стамбено збрињавање на начин да им се плаћа кирија код станодавца, јер немају ријешено стамбено питање.

Право на новчану помоћ тренутно користи 363 породице, а половина породица живи у јако лошим стамбеним условима, без прикључка воде и струје.

На основу информација ЈУ Центар за социјални рад Бијељина, Одјељења за друштвене дјелатности Градске управе Града Бијељина, те појединачних захтјева грађана према Градској управи Града Бијељина, процјењује се да највеће потребе за социјалним становањем имају материјално необезбјеђена лица, лица неспособна за рад, лица са инвалидитетом, старија лица без породичног старања, жртве насиља у породици и млади без родитељског старања који напуштају алтернативни вид збрињавања. Корисници алтернативног смјештаја су углавном могу сврстати у једну или више ових категорија, те се због тога њима даје приоритет у рјешавању стамбеног питања путем социјалног становања.

Р. бр.	Категорија становника у стању потребе	Стање потребе				
		Врло ниско	Ниско	Умјерен о	Висок о	Врло високо
1.	Млади брачни парови до 35 година			X		
2.	Лица са дефицитарним занимањима			X		
3.	Расељена лица и избјеглице				X	
4.	Демобилисани борци			X		
5.	Ратни војни инвалиди од 5. до 10. категорије			X		

6.	Повратници (по споразуму о реадмисији)			X		
7.	Жртве ратне тортуре		X			
8.	Самохрани родитељи				X	
9.	Породице са 3+ дјеце				X	
10.	Млади до 35 година		X			
11.	Материјално необезбијеђена лица				X	
12.	Лица неспособна за рад				X	
13.	Лица са инвалидитетом			X		
14.	Старија лица без породичног старања			X		
15.	Жртве насиља у породици				X	
16.	Млади без родитељског старања који напуштају алтернативни вид збрињавања			X		

Табела 15. Пројена потреба за социјалним становањем, ЈУ Центар за социјални рад

Град Бијељина има двије стамбене јединице намијењене за смјештај реадмисираних лица. Исте су у власништву Града Бијељина те је донесена одлука о њиховом кориштењу и на тај начин ове категорије увеле у постојећи систем социјалног становања.

У ове станове се смјештају реадмисирана лица, која тренутно немају обезбијеђен смјештај/стамбену јединицу у приватном власништву. Кориштење стамбене јединице одобрава се на одређен период до шест мјесеци, са могућношћу продужења на још шест мјесеци.

Стамбене јединице које су намијењене реадмисираним лицима, могу се користити и за смјештај социјално угрожених лица, под условом да Град Бијељина нема потребе за смјештај реадмисираних лица.

Као други видови стамбеног збрињавања може се навести и конкурс Министарства за рад и борачко – инвалидске заштите Републике Српске који је реализован 2014. године, кроз који је стамбено збринута 261 породица из борачке категорије (неповратна новчана средства за изградњу / реконструкцију / санацију стамбених објеката). Министарство за рад и борачко – ивалидску заштиту Републике Српске је учествовало у изградњи 179 станова на територија Града Бијељина за смјештај породица из борачке категорије, а Град Бијељина је личним средствима изградио још 56 станова за ову категорију становништва. У току је конкурс из 2019. године на који је пријављено 88 лица из борачке категорије.

У периоду од 2014. године до 2020.године, Град Бијељина је за санацију стамбених објеката у власништву корисника борачко – инвалидске заштите издвојио 478.689,44 КМ , а за санацију стамбених јединица у власништву Града Бијељина за кориснике борачко – инвалидске заштите 173.845,00 КМ.

Град Бијељина је у 2014. години и 2015. години у сарадњи са Министарством рада и борачко – инвалидске заштите, учествовао са 345.245,00 КМ у куповини стамбених јединица за кориснике борачко – инвалидске заштите.

Ресорна министарства на државном, ентитетском и кантоналном нивоу континуирано реализују програме помоћи у обнови стамбених јединица за породице из реда повратничке популације. Према подацима којима располаже Одсјек за здравство и социјалну заштиту, националне мањине, повратнике и расељена лица, само у задњих 10 година је на територији Града Бијељина додијељен грађевински материјал и/или извршена обнова по систему кључ у руке, 8 стамбених јединица од стране некадашњег Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске, 15 стамбених јединица од стране Министарства за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона, 52 стамбене јединице од стране Федералног министарства расељених особа и избјеглица и 14 стамбених јединица од стране Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Истовремено је „Hilswerk Austria International“ у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ и Градом Бијељина помогло изградњу/реконструкцију/санацију 51 стамбене јединице.

Град Бијељина је наведеном периоду кроз Јавне огласе додијелио новчана средства из буџета намијењених подстицају повратка избјеглих и расељених лица и социјално угрожених лица за 214 стамбене јединице у износу од 425.500,00 КМ (дјелимична санација стамбене јединице) и за повратнике на територију Тузланског кантона за 69 стамбених јединица у износу од 121.900,00 КМ (уградња донираног грађевинског материјала).

Град Бијељина додјељује једнократне новчане помоћи и помоћи по разним основама лицима из борачке категорије.

Такође реализује пројекат народне кухиње.

Р.бр.	Помоћ	Број корисника	Укупан износ (КМ)
1.	Једнократне новчане помоћи	1.152	218.195,32
2.	Народна кухиња	795	296.000,00
3.	Помоћ по разним основама лицима из борачке категорије	2.361	389.913,84

Табела 16. Помоћи Градске управе за претходне три године

Извор: Одјељење друштвене дјелатности, Одјељење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту и Одсјека заједничких послова

5. Swot анализа

SWOT analiza је дио аналитичког одлучивања. Најчешће се користи као метода припреме и анализе у сврху доношења стратешких планова. Као таква представља практичну алатку за одређивање стратегије за достигнуће оптималних циљева зарад доношења најефикаснијих одлука за пословање, у турбулентном и крајње неизвијесном окружењу.

SWOT analiza (engl. SWOT analysis, нјем. SWOT-Analyse) је појам који представља основни инструмент, основну технику стратегијске анализе, и самим тим стратегијског менаџмента, која омогућава анализу услова у којима се налази компанија и привредна грана у којој послује, односно путем које се уочавају најбољи стратегијски избори довођењем у везу снага и слабости са шансама и пријетњама у екстерном окружењу.

SWOT analiza пружа оквир и чврсту основу за анализирање четири елемента у узајамној корелацији, а који су дио интерног и екстерног окружења. Она идентификује услове и стања која постоје унутар и око. Четири елемента SWOT analize су снага, слабости, повољне прилике и опасности или пријетње.

14

Дио SWOT analize који се бави јаким странама и слабостима односи се на интерне услове, услове у оквиру саме фирме - односно, услове гдје ваша фирма бриљира (њене јаке стране), а гдје показује мањкавости (слабости) у односу на конкурентско окружење.

Дио SWOT analize су и шансе и опасности као услови који су везани за екстерно окружење фирме. У њих спадају сви фактори који дјелују у општем окружењу, а од значаја су за пословање саме фирме.

15

¹⁴ <http://kensolowrotary.com/2015/08/22/rotary-s-w-o-t-analysis-in-district-7620/>

¹⁵ <http://www.poljoklub.com/2019/06/20/agroekonomist-strategija-2/>

SWOT analiza je један од најчешће коришћених метода, која омогућава да се изврши дијагноза постојеће пословне ситуације у кратком року, на концизан и веома ефикасан начин.

Синтеза оцјена стања у Граду Бијељина кроз SWOT анализу	
СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Усвојен Закон о социјалном становању Републике Српске, те подзаконски акти – одлуке и правилници; ➤ Локална стратегија Града Бијељина; ➤ Фонд стамбених јединица социјалног становања који је изграђен у Граду Бијељина; ➤ Примјена Закона о социјалном становању - рјешавање стамбених проблема грађана који на тржишту не могу ријешити стамбено питање, са посебним фокусом на угрожене категорије становништва; ➤ Богатство природних ресурса, попут обрадивог земљишта и слично; ➤ Положај Града Бијељина и традиција у привреди и култури; ➤ Развијен институционални оквир; ➤ Социјална заштита уређена кроз законску регулативу, стратегије и правилнике. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Непостојање систематизованих радних мјеста за обављање послова у вези са социјалним становањем; ➤ Концентрација посебно рањивих социјалних скупина може водити ка појачању стигме и сиромаштва; ➤ Недовољан институционални капацитет за спровођење програма социјалног становања; ➤ Недовољна обученост кадра у институцијама које се баве социјалним становањем на свим нивоима, за управљање појединим аспектима социјалних стамбених програма, а посебно финансијским аспектима и аспектима рада са корисницима; ➤ Мали стамбени фонд у јавној својини за издавање у закуп по повољним условима; ➤ Недостатак средстава у буџету за спровођење стамбених програма за најсиромашније, као и непостојање буџетских раздјела за те потребе;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недостатак сталног и одрживог извора финансирања програма социјалног становања (нпр. фондови обртних средстава); ➤ Недостатак обједињених база података о стамбеним потребама и могућностима за развој сектора социјалног становања; ➤ Самосталан живот корисника без додатних различитих облика здравствених и социјалних услуга и скрби није могућ; ➤ Ниска разина културе становања и бриге за те станове; ➤ Недостатак локалних иницијатива и превелика очекивања од виших нивоа власти.
ШАНСЕ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Доношење стратешких развојних докумената на нивоу Града Бијељина и њихова примјена, те унапређење статистике у области становања; ➤ Едукација шире јавности о значају социјалног становања и користи за цјелокупну заједницу од овог вида стамбеног збрињавања; ➤ Развијање перспективних области – пољопривреда, туризам; ➤ Оживљавање привредног развоја; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Општа економска ситуација и актуелне регионалне прилике; ➤ Недовољан политички интерес за развој социјалног становања и неразумијевање његовог значаја; ➤ Даљи пад животног стандарда, нивоа зарада, незапосленост и поремећаји у тржишту рада; ➤ Поремећај у демографској структури становништва (одлазак најперспективнијих кадрова); ➤ Недостатак радних мјеста;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Креирање предуслова за долазак нових инвеститора; ➤ Јачање сарадње са дијаспором; ➤ Велико интересовање грађана за уређење стамбеног сектора у правцу стварања бољих услова за рјешавање њихових основних стамбених потреба; ➤ Кориштење свих расположивих сопствених потенцијала корисника да учествују у реализацији програма социјалног становања; ➤ Распољиво инфраструктурно опремљено земљиште у Граду Бијељина, за изградњу социјалних станова (неизграђено или изграђено које је намијењено за програме урбане обнове); ➤ Изграђени објекти, које је могуће адаптирати за потребе социјалног становања; ➤ Повољни природни услови за кориштење одрживих и обновљивих извора енергије; ➤ Увећање фонда стамбених јединица социјалног становања (нове стамбене јединице, адаптација старих, доградња постојећих); ➤ Измјене и допуне законске регулативе у вези са стамбеним и финансијским законима. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недовољно стимулативни пословни амбијент; ➤ Недостатак финансија у буџету Града Бијељина; ➤ Неповољан одраз дуготрајне економске кризе на економску ситуацију грађана и пријетња од даљег повећања социјално-угрожених категорија; ➤ Неусклађеност потреба и постојећих могућности; ➤ Претјерана материјално-стамбена зависност младих од родитеља; ➤ Повећан однос морталитета у односу на наталитет; ➤ Недостатак финансијских средстава; ➤ Економска криза и политичка нестабилност у земљи и окружењу; ➤ Пораст социјалних стамбених потреба, које неће бити могуће задовољити у кратком року; ➤ Миграције становништва и све израженија неравнотежа урбаних и руралних подручја; ➤ Могуће злоупотребе у програмима социјалног становања, усљед недовољно развијеног система контроле свих актера, као и корисника социјалног становања.
---	--

6. Визија

Општи циљ стамбене политике социјалног становања је да се за становништво у Граду Бијељина, за које постоји потреба овог вида становања, обезбиједи стамбене јединице одговарајуће величине, пристојног квалитета и уз разумну цијену.

Да би се овај општи циљ учинио одређенијим неопходно је размотрити кључна питања:

- приступ становању најугроженијих категорија становништва,
- финансијска доступност,
- посебне потребе (поред економских фактора, битно је обратити пажњу на посебне потребе одређених категорија попут лица са инвалидитетом, старијих лица и др),
- правна сигурност и
- борба против друштвене искључености и слично.

У спровођењу Стратегије социјалног становања Града Бијељина, потребно је поштовати основне принципе на којима се заснива систем социјалног становања, и то:

- Владавина права, што подразумијева да се републички органи и органи локалне самоуправе Града Бијељина придржавају Устава, закона и других прописа;
- Приступачност, која се односи на трошковну доступност стамбених јединица и исказује се односом трошкова становања и висине прихода;
- Добра циљаност и праведност код избора корисника;
- Ефикасност и самосталност, што подразумијева спровођење надлежности које су додијељене Граду Бијељина, на најбољи начин, у интересу свих грађана;
- Ефикасно коришћење ресурса и заштита животне средине, што подразумијева поштовање главних принципа заштите и унапређења животне средине;
- Јавност и транспарентност, што подразумијева доступност свих информација;
- Финансијска одрживост, којом се подразумијева да се са што мање средстава постигну што бољи ефекти;
- Економска одрживост, која подразумијева да социјално становање не смије да смањује економску ефикасност у области станоградње, тј. да квари слободно функционисање стамбеног тржишта, јер социјално становање неће довести до повећања трошкова градње, односно до повећања цијена на тржишту станова и до смањења приватне станоградње;

- Фискална одрживост, која подразумијева поставку социјалног становања, тако да буде у складу са реалним могућностима финансирања од стране Града Бијељина и владе Републике Српске;
- Системски приступ планирању и управљању развоја социјалног становања, што подразумијева развој заснован на утврђеним приоритетима и изради стратешких развојних докумената Града Бијељина, усклађених са стратешким документима републичког нивоа власти.

7. Стратешки циљеви

Циљеви представљају корак напријед у разради визије и када су прецизно формулисани, усмјеравају све учеснике на извршавање заједничког посла. Они представљају израз стања које желимо постићи, али и ресурсе којима располажемо, одражавају и прошлост, односно садашњост а усмјерени су на будућност.

У том смислу, да би се достигла утврђена визија развоја социјалног становања, неопходно је реализовати четири дефинисана стратешка циља.

Циљ 1. Унаприједити постојећу институционалну и законодавну основу социјалног становања у Граду Бијељина.

Мјера 1.1. - Развој и унапређење институционалне и законодавне основе за спровођење политике социјалног становања

Мјера 1.2. - Даљи развој стратешких докумената у области социјалног становања.

Мјера 1.3. - Развој подзаконских аката у свим областима која су од значаја за политику социјалног становања.

Циљ 2. Повећати фонд стамбених јединица социјалног становања у Граду Бијељина.

Мјера 2.1. - Увођење стабилних извора финансирања стамбених објеката социјалног становања и пуна координација свих буџетских издвајања за социјално становање као и креирање предуслова за долазак нових инвеститора, те јачање сарадње са дијаспором, све у циљу повећања фонда стамбених јединица социјалног становања у Граду Бијељина.

Мјера 2.2. - Изналажење алтернативних стамбених рјешења.

Мјера 2.3. - Усвајање стандарда за изградњу стамбених јединица и унапређење постојећег фонда стамбених јединица социјалног становања.

Циљ 3. Успоставити контролу управљања и одржавања фонда стамбених јединица социјалног становања у Граду Бијељина.

Мјера 3.1. - Вођење евиденције о стамбеним јединицама социјалног становања, уговора о закупу са корисницима у Граду Бијељина, као и успостављање централног регистра на републичком нивоу-Републички секретаријат за расељена лица и миграције.

Мјера 3.2. - Одржавање фонда стамбених јединица социјалног становања из средстава прикупљених од закупа.

Циљ 4. Обезбиједити социјалну сигурност и побољшати животне услове најугроженијих корисника социјалног становања у Граду Бијељина.

Мјера 4.1. - Обезбјеђење социјалне сигурности и побољшање животних услова кроз доступност стамбених јединица социјалног становања на кориштење.

Мјера 4.2. - Повећање доступности субвенционисања за трошкове становања.

8. Мониторинг и евалуација

Мониторинг и евалуација су основни инструменти управљања који не помажу само у процесу извјештавања већ дају основу за будућа планирања и ревизије стратешких докумената.

Мониторинг систематично и континуирано сакупља, анализира податаке и показатеље у сврху мјерења напретка остваривања постављених циљева и напретка у кориштењу додијељених средстава, те код предузимања одговарајућих мјера с циљем евентуалних корекција. Мониторинг активности зависе од тога од кога се прикупљају подаци, временске динамике прикупљања података и метода који се користе за прикупљање и анализу података.

Евалуацијом се одређује вриједност и значај интервенције или свеукупне Стратегије развоја социјалног становања, према дефинисаним циљевима. Евалуација је периодична процјена промјена циљаних резултата, који су у вези са активностима пројекта, на основу података прикупљених кроз процес мониторинга.

Реализација Стратегије развоја социјалног становања у Граду Бијељина захтијева координацију активности свих заинтересованих субјеката на републичком и локалном нивоу, у складу са њиховим законским овлашћењима и обавезама.

У том смислу потребно се усредсредити на реализацију Акционог плана, тако да ће се примјена стратегије вршити на основу Акционог плана, који Град Бијељина доноси на период од једне године.

Приједлози пројеката који се планирају Акционим планом треба да буду изводиви, рационални, економски оправдани и одрживи, да подржавају остварење интереса већине заинтересованих страна и да подржавају одређивање и стратешке циљеве јединице локалне самоуправе у области социјалног становања.

За праћење напретка у остваривању Стратегије социјалног становања надлежан је Град Бијељина, Републички секретаријат за расељена лица и миграције и други републички органи и институције у зависности од њихове надлежности. Они на основу проведених анализа евалуирају стање и врше процјену степена реализације Стратегије и Акционог плана, израђују извјештај са препорукама који достављају Влади Републике Српске прије усвајања новог Акционог плана.

9. Финансирање

За финансирање активности из Стратегије развоја социјалног становања у Граду Бијељина неопходно је нагласити потребу укључивања свих расположивих извора финансирања, а у зависности од врсте активности која се спроводи. Са једне стране, постоји дио активности које не захтијевају финансијска средства, док су, са друге стране, планиране Активности за које ће бити потребно обезбиједити значајна финансијска средства.

Недостатак финансијских средстава представља један од основних изазова за успостављање одрживог система социјалног становања, те је препорука да се остваривање стамбених потреба реализује уз различите облике подршке јавног и приватног сектора.

Активности финансијске подршке за које треба обезбиједити значајнија средства, попут средстава за субвенционисање закупнине, субвенционисање комуналних трошкова, као и средстава за изградњу/адаптацију/куповину додатних објеката социјалног становања, потребно је обезбиједити из буџета Града Бијељина.

Средства за субвенцију су потребна из разлога што се у првој фази, која обухвата уселење категорија корисника из колективног вида алтернативног смјештаја, као и других социјалних и рањивих категорија корисника алтернативног смјештаја, обезбиједи услови за субвенционисање закупнине.

У финансирање активности из Стратегије неопходно је укључити све расположиве изворе. Један дио активности (нпр. доношење аката и вођење евиденција) не захтијева значајна финансијска средства. За други дио активности (изналажење алтернативних стамбених рјешења), субвенционисање закупнине ће бити потребно обезбиједити значајнија финансијска средства.

Град Бијељина ће обезбјеђивати земљиште и сносити трошкове такси и накнада за градњу те издвајати дио средстава из буџета.

Преостала средства се планирају обезбиједити од виших органа власти и кроз међународне фондове, пројекте и програме подршке.

10. Праћење реализације Стратегије развоја социјалног становања у Граду Бијељина

Праћење реализације Стратегије развоја социјалног становања Града Бијељина (2021-2031)							
ИНДИКАТОР	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Циљ 1 Унаприједити постојећу институционалну и законодавну основу социјалног становања							
Мјера 1.1.	Унаприједити постојећу институционалну и законодавну основу социјалног становања у Граду Бијељина						
	БиХ и РС ниво						
Мјера 1.2.	Даљи развој стратешких докумената у области социјалног становања						
	БиХ и РС ниво						
Мјера 1.3.	Развој подзаконских аката у свим областима које су од значаја за политику социјалног становања						
	1.3.1. Број Правилника на нивоу Града						
	1.3.2. Број Одлука на нивоу Града						
Циљ 2 Повећати фонд стамбених јединица социјалног становања							
Мјера 2.1.	Увођење стабилних извора финанс. стамб. објеката соц. становања и координација свих буџетских издвајања за соц. стан.						
	2.1.1. Планирана финансијска средства за режиске трошкове						
Мјера 2.2.	Изналажење алтернативних стамб. рјешења и унапређење постојећег фонда стамб. јединица социјалног становања						
	2.2.1. Број алтернативних стамбених јединица						
Мјера 2.3.	Усвајање стандарда за изградњу стамбених јединица						
	БиХ и РС ниво						
Циљ 3 Успоставити контролу управљања и одржавања фонда стамбених јединица социјалног становања							
Мјера 3.1.	Вођење евиденције о стамбеним јединицама социјалног становања						
	3.1.1. Број уговора о закупу						
	3.1.2. Број потребних стамбених јед.						
	3.1.3. Број постојећих стамб.јед.						
	3.1.4. Број новозграђених стамб.јед.						
	3.1.5. Успостављање и редовно ажурирање базе података о потребама за соц. становањем						
Мјера 3.2.	Одржавање фонда стамбених јединица социјалног становања из средстава прикупљених од закупа						
	3.2.1. Број стамб.јед. Под закупом						
	3.2.2. Количина прикупљених средстава од закупа						
	3.2.3. Број реновираних стамб.јед.						
Циљ 4 Обезбједити социјалну сигурност и побољшати животне услове најугроженијих корисника социјалног становања							
Мјера 4.1.	Обезбјеђење социјалне сигурности и побољшање животних услова кроз доступност стамб. јед. соц. становања на кориштење						
	4.1.1. Број породица у стању соц. потребе које примају помоћ од ЦСР						
Мјера 4.2.	Повећање доступности субвенционисања за трошкове становања						
	4.2.1. Процент субвенција од стране Града						
	4.2.2. Број субвенционисаних породица од стране Града						